

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod rhithwir a gynhaliwyd ar 16 Tachwedd 2021

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd)
Y Cyngorydd Dylan Rees (Is-gadeirydd)

Y Cyngorwyr Richard Griffiths, Gary Pritchard, Alun Roberts, J. Arwel Roberts, Nicola Roberts

Aelodau Portffolio

Y Cyngorydd Llinos Medi Huws (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol)
Y Cyngorydd Richard Dew (Aelod Portffolio Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd)
Y Cyngorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid)
Y Cyngorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chymunedau)
Y Cyngorydd R.G. Parry, OBE, FRAGS (Aelod Portffolio Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo)
Y Cyngorydd Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol)
Y Cyngorydd Robin Williams (Aelod Portffolio Cyllid)

WRTH LAW: Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151
Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol
Pennaeth Gwasanaeth (Gwasanaethau Tai)
Pennaeth Gwasanaeth (Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo)
Pennaeth Gwasanaeth (Rheoleiddio ac Economaidd)
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid
Rheolwr Rhaglenni, Cynllunio Busnes a Pherfformiad
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Y Cyngorwyr John Griffith, Richard Owain Jones, Mr Keith Roberts (Aelod Cyfetholedig), Y Cyngorydd Carwyn Jones (Aelod Portffolio Prosiectau Mawr a Datblygu'r Economi), Y Cyngorydd Ieuan Williams (Aelod Portffolio Trawsnewid a'r Gymraeg)

HEFYD YN BRESENNOL: Y Cyngorwyr Kenneth Hughes, Dafydd Roberts (Cadeirydd y Panel Sgriwtini Cyllid)

---

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 18 Hydref, 2021 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MONITRO PERFFORMIAD: CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH2 2021/22

Cyflwynodd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas, Aelod Portffolio Busnes y Cyngor, adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid a oedd yn cynnwys y Cerdyn Sgorio Corfforaethol a oedd yn nodi sefyllfa'r Cyngor ar ddiwedd Chwarter 2 blwyddyn ariannol 2021/22yn erbyn ei amcanion gweithredol fel y'u hamlinellwyd ac y cytunwyd arnynt yn gynharach yn y flwyddyn.

Mae mwyafrif y dangosyddion perfformiad lechyd Corfforaethol (70%) yn perfformio'n dda yn erbyn eu targedau (Gwyrdd neu Felyn) ac mae strategaeth ddigidol y Cyngor yn parhau i fod yn llwyddiannus yn ystod y pandemig. Mae'r dangosyddion Gwasanaeth Cwsmer yn parhau i berfformio'n dda ac eithrio dangosydd 04b mewn perthynas â chanran yr ymatebion ysgrifenedig i gwynion i'r adran Gwasanaethau Cymdeithasol a anfonir cyn pen 15 diwrnod sydd yn 58% ar hyn o bryd ac yn is na'r targed o 80%. Mae natur gymhleth y cwynion hyn yn aml iawn yn golygu cyfraniad aml asiantaeth ac mae llwyddo i alinio'r wybodaeth cyn pen 15 diwrnod yn her reolaidd. Mae'r perfformiad hwn yn well na'r 50% a welwyd yn Ch1 ac mae'n galonogol bod 18 allan o'r 19 o gwynion a dderbyniwyd wedi cael eu trafod gyda'r achwynydd cyn pen 5 diwrnod gwaith. Er bod perfformiad mewn perthynas â phresenoldeb yn y gwaith yn Ambr ar ddiwedd Chwarter 2 gyda 4.09 diwrnod wedi'i gollu oherwydd absenoldeb am bob CALI, gosodwyd targed mwy heriol eleni ac o ystyried y perfformiad hwn yng nghyd-destun y targed o 4.25 diwrnod wedi'i gollu am bob CALI a osodwyd ar gyfer y ddwy flwyddyn flaenorol, heb y newid hwn byddai'r perfformiad hwn wedi bod yn Wyrdd. Mae mwyafrif y Dangosyddion Perfformiad (84%) yn perfformio'n uwch na'u targed neu o fewn 5% i'w targed ac am y tro cyntaf nid oedd gan dau o'r tri Amcan Llesiant yr un dangosydd a oedd yn tanberfformio'n ambr neu'n goch yn erbyn eu targedau. Cymysg fu'r perfformiad yn erbyn dangosyddion Amcan Llesiant 3 yn gyffredinol (Gweithio mewn partneriaeth gyda'n cymunedau i sicrhau y gallant ymdopi'n effeithiol gyda newidiadau a datblygiadau wrth amddiffyn ein hamgylchedd naturiol) gyda 57% o'r targedau'n tanberfformio. Mae pedwar dangosydd mewn perthynas â rheoli gwastraff a chynllunio yn Goch neu Ambr ac mae manylion pellach ynglŷn â'r mesurau lliniaru wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Ar hyn o bryd mae adran rheoli cyllid y cerdyn sgorio yn darogan tanwariant o £0.858m ar gyfer y flwyddyn a fydd yn dod i ben ar 31 Mawrth, 2022. Caiff rheolaeth ariannol ei fonitro drwy adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Gwaith.

Ymatebodd yr Aelodau Portffolio a Swyddogion i gwestiynau a phwyntiau a godwyd ar yr adroddiad cerdyn sgorio fel a ganlyn –

- Mewn perthynas â phryderon am y gostyngiad yng nghanran y gwastraff sy'n cael ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio, yn benodol y gostyngiad yn nhunelledd y gwastraff gwyrdd a gasglwyd o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2020/21 ac awgrym bod gyflwyno ffi am gasglu gwastraff gwyrdd yn wrthgynhyrchiol, rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor bod y gostyngiad o ganlyniad i nifer o resymau fel yr amlinellwyd yn yr adroddiad. Mae'r materion hyn yn cael eu goruchwyllo gan y grwp llywio a sefydlwyd gyda WRAP Cymru a CLILC yn Chwarter 1 i edrych ar yr holl agweddau a gweithdrefnau yn ymwneud ag ailgylchu gwastraff ac ar ôl cyfarfod am y tro cyntaf maent yn y broses o ddadansoddi'r data sydd ar gael a datblygu opsiynau ar y ffordd orau o gyrraedd y targed o 70% erbyn 2025. Mae'r ffi gwastraff gwyrdd wedi cynhyrchu incwm o £500k i'r Cyngor, sef y Cyngor olaf yn y rhanbarth i gyflwyno ffi am wasanaeth casglu gwastraff gwyrdd. Roedd y ffi yn rhan o'r contract casglu gwastraff newydd gyda Biffa; ac oni bai bod y ffi wedi cael ei gyflwyno byddai wedi bod yn orfodol

cynyddu'r Dreth Gyngor 0.5% a fyddai wedi effeithio ar bawb tra bo'r ffi am gasglu gwastraff gwyrdd yn berthnasol i'r rheiny sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn unig.

- Mewn perthynas â phryderon parhaus am ymatebolrwydd system teleffon y Cyngor a'r goblygiadau ar foddhad cwsmeriaid sy'n cyfathrebu â'r Cyngor, rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor y byddai'r trefniadau newydd ar waith erbyn Chwarter 3 ac y byddai'r Pwyllgor yn cael diweddariad ar y lefelau boddhad cwsmer wedi hynny. Erfyniwyd ar yr Aelodau i ddarparu manylion am unrhyw gwynion ynghylch galwadau nad oedd wedi eu hateb a chawsant eu hatgoffa bod cais hefyd wedi'i wneud yng nghyfarfodydd yr Arweinwyr Grŵp. Er y cydnabuwyd bod bob amser lle i wella mae'r Cyngor bob amser yn derbyn nifer uchel o alwadau, tua 8,000 i 9,000 o alwadau'r mis.
- Mewn perthynas â phryderon ynglŷn â'r pwysau cynyddol ar y Gwasanaethau Plant wrth inni nesáu at fisoedd y gaeaf a chydabod risgiau parhaus y pandemig, rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor bod y pwyllgorau Sgriwtini a'r Pwyllgor Gwaith yn cael eu diweddarau pob chwe mis ar berfformiad a chynnydd y Gwasanaethau Oedolion a Phlant. Mae'r cynnydd yn y galw am wasanaethau yn dilyn llacio'r cyfyngiadau Covid yn duedd sydd i'w gweld ym mhob awdurdod lleol ledled Cymru ac mae atgyfeiriadau yn cynnwys achosion mwy cymhleth a all gymryd mwy o amser i fynd i'r afael â hwy. Fodd bynnag, yn dilyn rhaglen o welliannau yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae'r Gwasanaethau Plant ac Oedolion, yn dilyn cadarnhad gan adroddiadau Arolygiaeth Gofal Cymru, bellach mewn sefyllfa fwy cadarn i ymateb i'r heriau y maent yn eu hwynebu sydd hefyd yn golygu bod y plant sydd dan ofal yr Awdurdod yn derbyn gwell gwasanaeth.

Ar ôl ystyried yr adroddiad cerdyn sgorio ar gyfer Chwarter 2 2021/22 a'r diweddariadau gan y Swyddogion yn ystod y cyfarfod, penderfynwyd derbyn yr adroddiad, nodi'r gwelliannau y mae'r Uwch Dîm Rheoli'n ceisio'u sicrhau i'r dyfodol ac argymhell y mesurau lliniaru a amlinellwyd i'r Pwyllgor Gwaith.

4 ADRODDIAD CYNNYDD Y PANEL SGRIWTINI CYLLID

Rhoddodd y Cynghorydd Dafydd Roberts, Cadeirydd y Panel Sgriwtini Ariannol ddiweddariad i'r Pwyllgor yn dilyn y cyfarfod o'r Panel ar 28 Hydref, 2021 a oedd yn cynnwys darparu trosolwg i'r Panel o'r canlynol –

- Mae'r heriau ariannol a wynebier gan y Gwasanaethau Oedolion yn bennaf oherwydd y galw cynyddol am wasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion yn gyffredinol ac yn sgil y pandemig wedi arwain at bwysau cyllidebol ar y gwasanaeth Oedolion. Mae'r pwysau ar y Gwasanaeth lechyd i sicrhau bod cleifion yn cael eu rhyddhau'n amserol o'r ysbyty er mwyn i fwy o welyau fod ar gael yn cynyddu'r galw am becynnau gofal cymdeithasol i bobl fregus iawn sydd yn golygu bod costau'r Gwasanaeth Oedolion yn cynyddu. Er y cydnabyddir mai cyfyngedig yw'r posibilrwydd o liniaru'r pwysau ariannol ar y Gwasanaeth Oedolion gan fod yn rhaid cwrdd â'r galw, roedd y Panel o'r farn bod angen system fwy cadarn â ffocws cymunedol sydd ddim mor ddibynnol ar adeiladau nad ydynt yn addas i'r diben erbyn hyn a bod profiad y defnyddiwr gwasanaeth yn bwysicach na'r adeilad lle darperir y gwasanaeth. Bydd y Panel yn parhau i edrych ar yr agwedd hon ynghyd â'r heriau eraill yn y Gwasanaeth Oedolion wrth symud ymlaen.
- O ran cynnal a chadw priffyrdd a ffyrdd mae nifer o bryderon ynghylch cyflwr ffyrdd diddosbarth yr Ynys yn enwedig pan fyddant dan amodau gaeafol. Ystyriwyd y broses ar gyfer blaenoriaethu a chlustnodi gwariant cyfalaf ar gyfer ffyrdd a rhoddwyd sicrwydd i'r Panel drwy'r wybodaeth a ddarparwyd bod y broses yn un rhesymol o ystyried ei bod hi'n amhosibl atgyweirio pob twll yn y ffordd gyda'r adnoddau sydd ar gael. Nododd y Panel y byddai angen cyllid o tua £7.2m i ddod â'r rhwydwaith ffyrdd leol i'r safon yr hoffai'r Cyngor ei weld, a chydabuwyd bod cyllid annigonol yn ffactor cyfyngol. Roedd y Panel yn fodlon bod y Gwasanaeth Priffyrdd yn gwneud popeth o

fewn ei allu gyda'r cyllid sydd ar gael iddo, i gynnal a sicrhau defnyddioldeb ffyrdd yr Ynys.

Penderfynwyd nodi'r diweddariad gan y Panel Sgriwtini Cyllid yn dilyn ei gyfarfod ar 28 Hydref, 2021 a diolch i Gadeirydd y Panel, y Cynghorydd Dafydd Roberts am yr wybodaeth.

5 CYNLLUN TROSIANNOL

Cyflwynodd y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas, Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol, adroddiad gan y Dirprwy Brif Weithredwr a'r Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid a oedd yn cynnwys y Cynllun Trosiannol. Mae'r Cynllun yn nodi'r blaenoriaethau a dyheadau allweddol ar gyfer y cyfnod adfer yn syth wedi'r pandemig a bydd yn pontio'r cyfnod rhwng Cynllun cyfredol y Cyngor a'r Cynllun diwygiedig/newydd a fydd yn cael ei fabwysiadu gan y weinyddiaeth newydd wedi Mai, 2022. Bydd hefyd yn darparu'r paramedrau gweithredol er mwyn i Swyddogion allu cyflawni ffrydiau gwaith allweddol dros y 12 mis nesaf. Cynghorwyd y Pwyllgor bod y Cynllun yn cydnabod bod y Cyngor yn mynd i mewn i gyfnod trosiannol a'i fod wedi'i ddylunio i helpu'r Cyngor gynllunio ar gyfer y normal nesaf gan barhau i fod yn ddigon hyblyg i addasu ac ymateb i gyfleoedd ac unrhyw anawsterau a all godi. Dylid cydnabod wrth ddarparu fframwaith a llwybr ar gyfer symlyn ymlaen yn dilyn Covid-19, y gall nifer o faterion y tu hwnt i reolaeth y Cyngor effeithio ar ei allu i gyflawni amcanion y Cynllun ac y bydd yr elfen hon o ansicrwydd yn parhau. Fodd bynnag, mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth o'r farn ei bod hi'n amserol rhoi cynllun trosiannol ar waith er mwyn ailosod a/neu adnewyddu'r cyfnod cyn y pandemig a hefyd ystyried effaith y pandemig a'r newidiadau a ddaeth yn ei sgil mewn sawl maes, i sicrhau bod y Cyngor yn ddiweddar a chyfredol ac y gall ganolbwyntio ar faterion allweddol rhwng nawr a diwedd tymor y Cyngor presennol. Bydd y fframwaith yn dal i fod yn ei le hyd nes y penodir Cyngor newydd ym mis Mai, 2022 a chyn iddo allu mabwysiadu cynllun corfforaethol newydd. Mae'r Cynllun wedi'i enwi'n gynllun trosiannol yn hytrach na chynllun adfer ac mae'n seiliedig ar y dybiaeth na fydd cyllid sylweddol newydd ar gael i'r Cyngor ar gyfer ei weithgareddau adfer ac felly mae'n rhaid gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael yn cynnwys cynlluniau cyllid grant a thrwy barhau i ddosbarthu cyllid grant i sefydliadau eraill. Mae'r Cynllun wedi'i ddylunio i fod yn syml a hawdd i'w ddeall fel bod pawb yn glir ynglŷn â chyfarwyddyd ac arweiniad y Cynllun a'r hyn y mae'r Cyngor yn ceisio'i gyflawni drwy'r Cynllun, ac i sicrhau bod trigolion, aelodau etholedig, rheoleiddwyr, partneriaid a staff yn deall bwriad y Cyngor yn ystod cyfnod trosiannol anodd ac ansicr. Mae'r Cynllun yn seiliedig ar 3 prif amcan yn ymwneud â'r economi, yr amgylchedd a gwasanaethau cymunedol allweddol ac o dan yr amcanion hyn mae nifer o dasgau uchelgeisiol a heriol wedi'u nodi yn ychwanegol i ddyletswyddau statudol a busnes dydd i ddydd y Cyngor. Bydd unrhyw sylwadau ar gynnwys y Cynllun yn cael eu hadlewyrchu yn y Cynllun a bydd yn cael ei addasu'n briodol cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ac yna i'r Cyngor Llawn.

Croesawyd y Cynllun gan y Pwyllgor fel Cynllun sydd yn rhoi gweledigaeth glir ar gyfer symud drwy'r broses rheoli argyfwng tuag at aildechrau'r normalrwydd newydd. Bu i'r Arweinydd a'r Dirprwy Brif Weithredwr ymateb i'r pwyntiau a godwyd mewn perthynas â'r Cynllun fel a ganlyn –

- Mewn perthynas â galluogi'r sector ymwelwyr a lletygarwch i fanteisio i'r eithaf ar boblogrwydd cynyddol yr Ynys ac amddiffyn ei asedau a'i chymunedau ar yr un pryd a'r angen i reoli twristiaeth er lles yr Ynys a'i heconomi ac atgyfnerthu adain dwristiaeth y Cyngor, rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor bod dod o hyd i ffyrdd o gefnogi twristiaeth wedi'i gydnabod fel prif ymrwymiad ynghyd â chryfhau capasiti adain dwristiaeth y Cyngor, er bod llenwi swyddi gwag yn her yn yr hinsawdd bresennol. Mae cyswllt rheolaidd rhwng y sector twristiaeth, sydd yn awyddus i weithio ochr yn ochr â'r Cyngor, i ddod o hyd i wahanol ffyrdd o gefnogi'r sector wrth symud ymlaen.

- Mewn perthynas â chynnal a moderneiddio gwasanaethau cymunedol critigol megis gofal ac addysg ledled yr Ynys, mae risg i'r ddarpariaeth cartrefi gofal preswyl pe byddai Llywodraeth Cymru'n penderfynu mabwysiadu'r un dull â'r dull sydd ar waith yn Lloegr sy'n mynnu bod rhaid i weithwyr cartrefi gofal fod wedi'u brechu'n llawn. Rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor bod Llywodraeth Cymru wedi awgrymu hyd yma nad yw'n bwriadu mabwysiadu'r un dull â Lloegr drwy fynnu bod staff cartrefi gofal wedi cael dau frechlyn ar y sail nad yw'n hanfodol gosod yr un mandad yng Nghymru gan fod nifer uchel o staff iechyd a chartrefi gofal yng Nghymru wedi eu brechu'n llawn.
- Mewn perthynas ag amserlenni, os ydi'r Cynllun Trosiannol yn cymryd lle'r Cynllun Corfforaethol a'i gyfnod o 12 mis bydd yn ymrwymo'r Cyngor newydd i'r amcanion sydd wedi'u cynnwys yn y Cynllun. Rhoddwyd sicrwydd i'r Pwyllgor na fyddai'r Cynllun Trosiannol yn disodli'r Cynllun Corfforaethol a'i fod wedi'i gynllunio fel cynllun pontio oherwydd yr amgylchiadau anarferol y mae'r Cyngor yn eu hwynebu yn dilyn 18 mis o ddelio â'r pandemig ac wrth symud tuag at ryw fath o normalrwydd yn ymwneud â'i holl fusnes. Er bod yr amserlen o 12 mis yn darparu fframwaith i'r Cyngor weithio a chynllunio, wedi Mai 2022 fe all y weinyddiaeth newydd ddewis parhau ag o neu beidio. Mae'r cynllun yn rhoi eglurder ynglŷn â blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer y 12 mis nesaf hyd nes y caiff Cynllun Corfforaethol newydd ei fabwysiadu.

Penderfynwyd derbyn a nodi'r Cynllun Trosiannol ac argymell i'r Pwyllgor Gwaith ei fod yn cael ei fabwysiadu. (Bu i'r Cyngorydd A.M. Jones atal ei bleidlais).

6 BLAEN RAGLEN WAITH 2021/22

Cafodd adroddiad y Rheolwr Sgriwtini a oedd yn cynnwys Blaen Raglen Waith ddiwygiedig y Pwyllgor ar gyfer 2021/22 ei gyflwyno i'w ystyried.

Eglurodd y Rheolwr Sgriwtini y bydd rhaid aros am wybodaeth ynglŷn â setliad ariannol arfaethedig y Cyngor ar gyfer 2021/22 cyn pennu dyddiad ar gyfer y cyfarfod i ymgynghori ar gyllideb 2021/22.

Penderfynwyd –

- **Cytuno ar y fersiwn gyfredol o'r flaen raglen waith ar gyfer 2021/22**
- **Nodi'r cynnydd hyd yma o ran gweithredu'r flaen raglen waith.**

**Cyngorydd A. M. Jones
Cadeirydd**